

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă,
Tamara Chișca-Doneva,
Victor Burduh,
Nina Vascan,
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Liudmila Tiora și de Nicolai Tiora, Vitalii Granovski, prin intermediul avocatului Viorel Chetrușcă,

în cauza civilă la cererea înaintată de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora către ACC 162, Igor Trus, cu privire la asigurarea accesului la informație, încasarea prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora, fiind menținută hotărârea din 11 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a ț ă:

La 09 iunie 2017, Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată către ACC 162, Igor Trus, solicitând asigurarea accesului la informație, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantii au indicat că au expediat către ACC 162 și președintele ACC 162, Igor Trus, o cerere cu privire la accesul la informație, potrivit căreia, în calitate de membri ai ACC 162, au solicitat să le fie explicat/comunicat temeiul aplicării unui tarif de 2 lei pentru deservirea blocului locativ, ce rezultă din ordinele de încasare a numerarului pentru martie 2017, întocmite pentru apartamentele nr. 168, 237, 238; să le fie eliberate copiile autentice de pe actele de referință, procese-verbale, cu toate anexele, hotărârile în acest sens; să fie anulată hotărârea de majorare până la 2 lei a tarifului pentru deservirea blocului locativ, să fie recalulate plățile în sensul abordat, să li se elibereze copiile autentice de pe procesele-verbale cu toate anexele, hotărârea de convocare, rapoarte, opinii, listele participanților adunării generale ai membrilor ACC 162 din 21 martie 2017 și a celei reconvoacate pe 24 martie 2017.

La 11 mai 2017, reclamantii au primit răspuns la cererea adresată ACC 162 și președintelui ACC 162, Igor Trus, potrivit căruia responsabilii de gestiunea ACC

162 s-au eschivat să ofere copii de pe actele solicitate de reclamantii, considerând ilegală condiția achitării de bani pentru copiile respective. Astfel, reclamantii consideră că le-a fost încălcat dreptul la informație, iar prin comportamentul pârâților le-a fost cauzat și un prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 11 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată depusă de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora către ACC 162, Igor Trus, cu privire la asigurarea accesului la informație, încasarea prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora, fiind menținută hotărârea din 11 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că ACC 162 nu constituie autoritate publică în sensul Legii contenciosului administrativ și nu constituie nici subiect al Legii privind accesul la informație și, drept rezultat, apelantii în mod eronat și arbitrar au pus în sarcina pârâtului probațiunea.

La 26 septembrie 2018, de Liudmila Tiora și de Nicolai Tiora, Vitalii Granovski, prin intermediul avocatului Viorel Chetrușcă, au contestat cu recurs decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 11 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au reiterat circumstanțe și argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel, precum și faptul că decizia contestată este nemotivată și contradictorie.

La 27 noiembrie 2018, ACC 162, prin intermediul administratorului Igor Trus, a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 05 aprilie 2018, fiind expediată participanților la proces la data de 08 mai 2018 prin poșta electronică (f.d. 97), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces, or, adresele de e-mail la care a fost expediată copia deciziei nu sunt confirmate prin nici o cerere existentă la materialele cauzei. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a

fost înregistrat la 26 septembrie 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Liudmila Tiora și de Nicolai Tiora, Vitalii Granovski, prin intermediul avocatului Viorel Chetrușcă, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat Liudmila Tiora și de Nicolai Tiora, Vitalii Granovski, prin intermediul avocatului Viorel Chetrușcă, și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Instanța de recurs constată că, Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată către ACC 162, Igor Trus, solicitând asigurarea accesului la informație, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a respins cererea de chemare în judecată formulată de reclamanti. Prin decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora, fiind menținută hotărârea din 11 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Examinând materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel a examinat cererea de apel superficial, fără să dea o apreciere tuturor circumstanțelor cauzei și probelor anexate la materialele cauzei, care sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului, precum și concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar decizia este motivată insuficient.

În contextul prevederilor art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel era obligată în limitele apelului să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Colegiul precizează că soluția adoptată de către instanța de apel este nemotivată, deoarece din textul acesteia nu se reliefează o motivare amplă asupra tuturor argumentelor expuse de către participanții la proces în prezenta acțiune, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei. Or, în conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Astfel, în textul deciziei din 05 aprilie 2018, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzii contradictorii, indicând că prin hotărârea din 11 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă, soluție pe care de facto o menține în urma examinării cererii de apel, iar în motivare se expune asupra netemeinicii acțiunii formulate de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora. Totodată, instanța de apel a conchis că raportul juridic, constituit între părțile prezentului proces, se referă la natura raporturilor de muncă, neimplicând elementele unei autorități publice, care gestionează servicii publice.

Reieșind din cele expuse, Colegiul atrage atenția asupra faptului că instanța de apel, de fapt, nu a dat răspuns la toate argumentele formulate în cererea de apel, ci a denaturat natura juridică a speței, evitând să se expună asupra cerințelor formulate. Cu referire la acest aspect, instanța de apel urma să verifice în ce măsură litigiul a fost examinat de către prima instanță și dacă aceasta a dat o apreciere corespunzătoare tuturor circumstanțelor și probelor invocate în acest sens.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, limitându-se doar la aspectele constatate de către prima instanță și încadrând litigiul existent în norme inaplicabile speței.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac

împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Ca urmare, instanța de recurs este în imposibilitate de a da o apreciere corectă și justă cazului supus judecării în condițiile când instanța de apel și prima instanță nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor prezentate de către participanții la proces și au omis să se expună asupra cerințelor formulate, oferind în decizie explicații neclare și contradictorii, instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica corectitudinea aplicării de către instanța de apel a cadrului legal.

Or, potrivit art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel urma să constate și elucideze pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, să le examineze și să le dea o apreciere în cumul, să stabilească cui îi aparține de fapt sarcina probațiunii în prezentul litigiu, reflectând în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de celelalte, așa cum prevede alin. (4) al art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite prezenta cauză civilă spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală, reieșind din toate circumstanțele reale și esențiale ale pricinii. De asemenea, instanța urmează să indice cu suficientă claritate motivele pentru care acceptă sau respinge probele prezentate de către participanții la proces, dându-le o apreciere corespunzătoare, precum și să se expună asupra tuturor pretențiilor formulate de către recurenți.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Liudmila Tiora și de Nicolai Tiora, Vitalii Granovski, prin intermediul avocatului Viorel Chetrușcă.

Se casează decizia din 05 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalii Granovski, Liudmila Tiora, Nicolai Tiora către ACC 162, Igor Trus, cu privire la asigurarea accesului la informație, încasarea prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată, și se remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă,

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva,

Victor Burduh,

Nina Vascan,

Svetlana Filincova